

Eenheid cultiveren

De wereld van vandaag heeft een gebrek aan eenheid. We zien het bij verdeelde gezinnen, tussen burens, tussen kerken en gemeenschappen. Polarisation lijkt het te winnen van begrip. Het gebeurt steeds als we toegeven aan de verleiding van het individualisme. Dat zet ons aan de dingen op eigen houtje te doen voor eigenbelang of aanzien. De behoeften en rechten van onze medemensen worden daarbij genegeerd of zelfs veracht.

Toch is het mogelijk om eenheid te ervaren. Het is een weg die altijd begint in het klein, met een innerlijk ja: ja om te aanvaarden, ja om te vergeven, ja om te leven voor de ander. Het gaat niet om grote projecten, maar om kleine daden van trouw die op de lange termijn een leven, een gemeenschap, een hele omgeving veranderen. Wanneer dat gebeurt, merken we dat broederschap ophoudt een ideaal te zijn, maar een zichtbare realiteit wordt en een hoop voor iedereen.

Martin Buber beschouwt eenheid als een relatie. Het is de ruimte van de ontmoeting, die bestaat tussen Jij en Ik, een heilige plaats waar verschillen niet verdwijnen, maar wederzijds worden erkend. Voor hem ontstaat eenheid wanneer twee realiteiten elkaar raken, en niet wanneer de ene zich aan de andere opdringt. Dit 'tussen' kan worden opgevat als een ruimte die diversiteit omarmt en juist daarom een bron van gemeenschap wordt. Daarom is voor Buber 'elk echt leven een ontmoeting' (Ich und Du, 1923).

In de ander, of het nu een vriend, een familielid of een willekeurig persoon is die we op ons pad tegenkomen, ontdekken we de grote 'kans van de relatie'. De ander 'redt' ons, met name wanneer een moeilijke situatie ons lijkt gevangen te houden in onze angsten. De ontmoeting stelt ons in staat verder te gaan dan onszelf.

Leven om verenigd te zijn, betekent samen op weg zijn ondanks de verschillen, en deze omzetten in een schat en niet in een obstakel. Het is een uitnodiging om over te stappen van eenvoudig samenleven naar ontmoeting, waarbij wat van ieder afzonderlijk is, in wederkerigheid nieuw wordt, omdat het wordt gedeeld en in verband wordt gebracht. Eenheid, zo opgevat, is niet de som van ons beiden, en het is ook geen kwetsbaarheid: het is kracht die de hoop doet ontstaan dat er nog een toekomst is. Diversiteit is niet langer verdeeldheid, maar wederzijdse rijkdom. Het is het gevoel dat wat er in de ander gebeurt, ook in mij weerklinkt.

Mogen we deze maand de vreugde, het licht, het leven, de vrede en de hoop ervaren die voortkomen uit geleefde eenheid.